

Engelenburcht, een geschiedenis in delen -slot-

Han Marjot is van het begin af al bij de Engelenburcht betrokken.

Dit is zijn derde en laatste bijdrage om voor de Nieuwsbrief de geschiedenis eens op een rij te zetten.

In mijn vorige bijdrage vertelde ik al dat er in 1954 voor de uitpuilende opslag van goederen van de Blizo in Velp ruimte vrij kwam in Engelen. De lijntjes die er ongetwijfeld liepen tussen de verschillende blindenorganisaties zorgden ervoor dat in Velp bekend werd dat er in het pensioonaat in Engelen, dat eerder gekocht was door de Stichting Centraal Orgaan van het Katholiek Blindenwezen, ruimte over was. Ik heb er behoefte aan om ook dit stuk historie van het pensioonaat wat toe te lichten.

In 1820 werd Jacobus van Hooff pastoor van Engelen. Hij was een zeer populair man die bekend stond om:

- zijn bochel – “mijn vader was smid en ik draag het aambeeld op mijn rug” – zei hij altijd,
- zijn zogeheten snakerijen – hij was altijd goedgeluimd, zat vol grappen–
- zijn bedelkunst.

Begijntjes

Hij droomde ervan de opvoeding van de vrouwelijke jeugd aan religieuzen toe te vertrouwen. Vrouwelijke religieuzen waren in Nederland vrijwel onbekend. Daarom ging hij naar de pastoor van Hoogstraten, vlak over de grens in België en vroeg hem om enkele begijntjes. Toen het naar zijn smaak te lang duurde, ging hij Pater Matthias Wolff S.J. polsen om hem enkele nonnen van zijn congregatie van Zusters van J.M.J. te sturen. Al snel werden twee zusters naar Engelen overgeplaatst. Wie schetst de verbazing van Pastoor van Hooff toen ineens, onaangekondigd, drie begijnen voor zijn deur stonden. Hij had vergeten de pastoor van Hoogstraten op de hoogte te brengen! Maar voor deze vrolijke man bestonden geen problemen: hij zette ze in in de verzorging van zieken in zwarte kledij (de zwarte Zusters) en verschafte ze onderdak in De Pellikaan, nu graaf van Solmsweg 79a.

Engelen had nu twee religieuze gemeenschappen wat voor

zo'n klein dorp niet ideaal leek. Vijf jaar later gingen de zwarte zusters na overleg tussen onze pastoor, pater Wolff en de Tilburgse pastoor Zwijsen in 1832 naar Tilburg. Hier stichtte Mgr. Zwijsen later met hen de Zusters van Liefde, een van de grootste Nederlandse congregaties.

Even iets over De Pellikaan: in 1832 werd het huis verkocht aan Gijsbert Murray, in 1858 brak er brand uit in het huis van burgemeester van Calker, waardoor nog vijf andere huizen, waaronder De Pellikaan afbrandden. In de tachtiger jaren van de vorige eeuw werd het huis verkocht en sinds begin 2000 bewoont de familie Wijns het.

De toename van het aantal intredende meisjes bij de zusters van J.M.J. in Amersfoort maakte het mogelijk enkele zusters onderwijzeressen naar Engelen over te plaatsen. Zo kwamen er in 1827 drie zusters hier, die in het voorjaar hun onderwijsbevoegdheid aanvroegen. Die werd hen geweigerd omdat ze “te kort in de provincie verbleven”. In het najaar probeerden ze het weer, maar burgemeester Pfannebecker zag niets in deze onderwijsinstelling voor het dorp. Het gemeentebestuur gaf, gezien de verwachting van toenemend verkeer en negotie de doorslag en zo kregen ze toestemming zich te registreren. Wel moesten burgemeester en schoolopzichter geregeld verslag uit-

heden te praten, maar ze kregen zelfs een toegangsverbod. Misschien had ook het feit dat er bestuurscontacten zouden zijn met de leegstaande Steffenberg in Vught met de verhuizing te maken.

Dorpshuis

In die zelfde tijd vertrok ook de in 1954 opgerichte Blizo naar Vught, wat overigens niets te maken had met de hiervoor genoemde verhuizing. Nu kwamen dus hier het damespension en de blindenwerkplaatsen vrij. De gemeente gaf te kennen niet meer te eisen dat een dorpshuis bij de school moest staan. De Stichting Dorpshuis ging in gesprek met de gemeente om de vrijkomende ruimten van het pension en de Blizo over te nemen om zich daar te vestigen. Het gemeentebestuur gaf alle medewerking. De Heer ter Ellen ging meteen aan de slag. In de vele, hardnekkige onderhandelingen bleef het meeste overeind, de gemeente bleef echter vasthouden aan een aparte sportzaal. Eind april 1976 werden de plannen aanbesteed en gegund en in mei werden de bestaande gebouwen aan de Stichting overgedragen. Op 16 September 1976 kon de vlag worden gehesen en 16 December van datzelfde jaar vond de officiële opening plaats met een boerenbruiloft. Zaterdag de 17e was de hele dag voor de jeugd, gevolgd door een avondoptreden van de Terper dixieland kapel met medewerking van de toen zeer bekende New Orleans Syncopators. De volgende dag, zondag de 18e, was er een kerkdienst, voorgegaan door Pastoor P. van Zutphen, gevolgd door een toespraak door Dominee J. Hanegraaff. Om 20.00uur werd het eerste stuk opgevoerd door de toneelclub 'Trammelant'. Het heette 'Trammelant aan de Diezekant' en was geschreven door een van onze speelsters, Tineke Kaal. Dat is nu ongeveer 40 jaar geleden

maar toen al schreef een recensent dat er een enorme hoeveelheid rotzooi was achtergelaten! Er is dus niets nieuws onder de zon.

Ik ben zo aan het einde gekomen van mijn 'geschiedenis in delen'. Die delen vond ik belangrijk om de voorgeschiedenis te kunnen gebruiken voor een beter inzicht in het ontstaan van ons Dorpshuis. Mijn taak zat er toen ongeveer op, het overleggen en het vele keren onderhandelen met een fantastisch team maakte het een bijzonder mooie tijd. Het werk dat volgde lag me niet zo en na enige tijd ben ik gestopt. Ik weet dat er nog vele moeilijke momenten zijn geweest, dat het voortbestaan van ons Dorpshuis soms aan een zijden draadje hing, maar ben blij dat bestuurders van daarna ons Dorpshuis hebben weten in stand te houden. Hulde!

Han Marjot

Bronvermelding

Voor deze artikelen heb ik gebruik kunnen maken van het archief van Angrisa. Verder van gegevens in het bezit van Mevrouw v.d. Grint- Goudriaan. Van waarde waren ook een krantenartikel over de beide zustercongregaties door Pastoor H. Serrens uit 1932 en een schrijven door een niet bekende auteur uit 1922. Eveneens zijn onbekend de schrijver en de datum (pm.1985?) over de Pellikaan. Een grote bron van informatie was een boekje uit 1987, in 1999 herzien van de hand van Mevrouw Anneke Heimeriks-van Dinther. Tenslotte haalde ik nog gegevens uit de Beatrijs, 13e jaargang, nr. 28 van 9 Juli 1955, pag. 199 e.v.

Fotobijdragen:

Foto 1 Prentbriefkaart uit 1954, achter zijde bedrukt met Blindentehuis O.L. Vrouw van Lourdes ENGELN.

Foto 2 Prentbriefkaart uit 1935 van de slaapzaal met de chambrettes.

Beide kaarten collectie R. Gruben

Column

Engelenaren

Op Facebook heeft zich een groep verenigd onder het motto 'Ge komt uit Engelen als'

Dat soort groepen zijn er legio. Het leuke is dat je er zowel (oude) bekenden als foto's van vroeger of mooie sfeerplaatjes van nu op tegenkomt. Om nog een zo'n groep te noemen: Je bent pas een Bos-schenaar Soms wordt het je misschien te veel van het goede, wat men er allemaal op plaatst. Maar ook hier geldt: je kunt de knop altijd omdraaien (computer uitzetten, Facebook links laten liggen, je afmelden, enz.). Afijn, ik werd geïnspireerd tot twee acties. Ten eerste: wat gebeurt er als ik op Facebook Bokhoven intyp? Verrassing: bij het aanklikken van de eerste mogelijkheid verschijnt er een beschrijving in het Engels (nee, niet in het Engelens!), de mededeling dat hier 382 personen geweest zijn en dat 44 mensen dit (wat?) leuk vinden; tevens lees ik daar voor het eerst over de V.V. Veldzicht. Mijn tweede activiteit: ik ging proberen de motto-zin af te maken:

.... ge oostwaarts gaande onder een viaduct komt of er overheen gaat.

.... ge van de Grint, Griend, Grient enz. heet.

.... ge het nog steeds hebt over de Kempenaarschool.

.... ge eigenaar bent van een blauw-geel-wit-zwart gekleurde das.

.... ge de Engelenburcht niet in Rome zoekt.

.... ge Murray niet voor een Brit verslijt.

.... ge weet dat de Engelse Dijk in Engelen noch Engeland ligt.

Ik nodig u uit er zelf nog wat van dergelijke tegeltjeswijsheid (Wie draagt er pas echt engelenhaar? Toch maar alleen een echte Engelenaar!)bij te verzinnen.

Wilton Desmense

Een oude foto van Engelen

uit de collectie Oudegeest

Op woensdag 14 mei jongstleden brachten Jac. Biemans, Bertie Geerts en ik een bezoek aan Martine van der Wielen-de Goede in Leiden. Martine is auteur van het in maart dit jaar verschenen boek *Oudegeest*, allen van één stamvader (Utrecht 1761-heden) over het wel en wee van alle Nederlandse leden van de familie Oudegeest. Een deel van de gegevens hieronder ontlene wij aan dit werk.

U vraagt zich wellicht af wat deze mededeling nu in hemelsnaam met het dorp Engelen te maken heeft. Wel, dat wordt langzaam duidelijk als we weten dat Wouter Oudegeest van 1872 tot 1876 predikant was van het dorp en dat diens jongere broer Hendrik Gerardus hem opvolgde en tot in 1890 datzelfde ambt vervulde. De roepnaam van Hendrik was overigens Hein. Hun beider vader Willem Jacob

en zijn vrouw overleden beiden op hoge leeftijd, een jaar na het jubileum en hebben hun laatste rustplaats uiteindelijk gevonden op de in 1872 in gebruik genomen begraafplaats van Engelen. Hun graf is onlangs prachtig gerestaureerd.

Boek Engelen

Toen wij in 2011 bezig waren met de afronding van het boek Engelen, grensdorp aan de Dieze, waren we door stamboomonderzoek van de nazaten van dominee Willem Jacob Oudegeest Martine op het spoor gekomen. Zij bleek in de loop der jaren een enorme hoeveelheid beeldmateriaal te hebben verzameld. Tot onze grote vreugde was zij in het bezit van een familiefoto die bij gelegenheid van het 60-jarig jubileum in 1887 te Engelen in de pastorietuin was gemaakt, een foto die wij ook vol trots in ons boek over Engelen hebben opgenomen (afb. 1).

Nu was er bij het onderzoek dat nodig was om ons boek over En-

gelen te maken veel materiaal verzameld dat we in de uiteindelijke eindversie vanwege plaatsgebrek niet konden opnemen. Onder dit ongebruikte materiaal bevond zich een uit december 1889 daterende brief van dominee Hendrik Gerardus (Hein) Oudegeest, waarin hij aan de toenmalige ambachtsheer van Engelen, de in Wiesbaden woonachtige Jan Pieter van Hoey-Smith, melding maakt van het feit dat hij beschikt over een serie van vijf foto's van het dorp die hij in

de brief nauwkeurig omschrijft. Woordelijk staat er: "Een mijner Vrienden had de goedheid, als dilettant, eenige photographien van mijn weldra te verlaten gemeente te vervaardigen, waaronder:

- a de Pastorie;
- b de Hervormde Kerk;
- c het Kasteel van wijlen den heer Thije Hannes, aan de overzijde van de Dieze;
- d een daarnaast gelegen buitentje en e het veer tegenover de hofstede op de Schans."

Omdat Van Hoey-Smith ambachtsheer van Engelen was, dacht dominee Oudegeest dat zijn mede-notabele wel geïnteresseerd zou zijn in een afdruk van deze serie. Uit een in 1915 opgestelde inventarislijst uit het familiearchief Van Hoey-Smith - tegenwoordig berustend in Rotterdam - kon Jac. Biemans achterhalen dat Jan Pieter inderdaad is ingegaan op het aanbod van dominee Oudegeest, want in

de opsomming is onder meer sprake van "[...] een pakketje met photographiën van Engelen en omgeving en pastorie". Bij het onderzoek dat nodig was om ons boek over Engelen te maken hebben we dit archief uiteraard geraadpleegd, maar toen troffen we de foto's helaas niet aan. Binnenkort gaan we een nieuwe poging ondernemen, want het zou best wel eens kunnen dat de foto's uit het archief zijn gehaald en in een album zijn terechtgekomen.

Het toeval wilde dat we tijdens het genoemde bezoek aan Martine van der Wielen-de Goede stuitte op een oude, sepiakleurige foto die in haar boek over de familie Oudegeest staat afgebeeld en die volgens Martine zou moeten dateren uit 1888, vrijwel gelijktijdig dus met de serie waarover dominee Hein Oudegeest repte in zijn brief. Op de foto zien we op de achtergrond de huidige protestantse kerk van Engelen (afb. 2). Martine veronderstelt dat de beide op de afbeelding staande mannen dominee Hein Oudegeest en Willem Hartwijk zijn. Ook op de jubileumfoto van 1887 staan ze samen: Hein rechtsboven met hoge hoed en aan zijn rechterhand Willem Hartwijk (afb. 1). Willem was ooit studiegenoot geweest van Jacob Oudegeest - een oudere broer van Hein - en op 10 december 1879 kwamen inwonen op de pastorie bij de toen nog ongehuwde Hein. In haar boek verhaalt Martine dat hij in korte tijd volledig in de familie Oudegeest zou worden opgenomen. Willem Hartwijk had er op dat moment al een mooie carrière op zitten, want hij was van begin 1863 tot eind 1877 burgemeester van het plaatsje Buiksloot bij Amsterdam geweest. Toen Hein Oude-

geest in 1890 vanuit Engelen benoemd werd als dominee te Rhenoy verhuisde huisvriend Willem Hartwijk mee. Pas in 1896, toen de al bijna 50-jarige Hein Oudegeest in het huwelijk trad met de ook al niet meer zo jonge Aartje Alida van der Bruggen, verhuisde de 13 jaar oudere Willem Hartwijk naar een huurwoning in Vught. Over de relatie tussen Hein en Willem zouden wij in onze tijd niet echt heel moeilijk meer doen, maar toen was de herenliefde nog heel precair. Overigens stierf Willem al betrekkelijk kort na zijn verhuizing naar Vught.

Dakkapel

Maar terug nu naar de foto uit 1888 die we bij Martine in Leiden ontdekten: Hein Oudegeest zou op het moment dat de foto werd vervaardigd 41 jaar oud moeten zijn, huisvriend Willem Hartwijk al 54, wat niet in tegenspraak lijkt met wat wij op vage uitvergrotingen van de afbeelding zien. Verder zien we op de foto op het dak

van de kerk een kleine dakkapel. Ans Vermeijden kon voor mij achterhalen dat deze dakkapel in 1890 verwijderd is. In dat jaar vond er een grote verbouwing plaats en onlangs – bij de restauratie van de preekstoel – vond men ter plekke genoemd jaartal terug. De preekstoel stond namelijk recht onder het raampje van de dakkapel en bij de sloop daarvan in 1890 moet een timmerman het jaartal daar hebben achtergelaten. Vaak hangt onze kennis over bepaalde zaken van dit soort toevalligheden aan elkaar! Op de ansichtkaart van 1908 die in de Tweeterp (nummer 10 van 2013) werd gepubliceerd is de dakuitbouw dan ook al niet meer zichtbaar.

6

Vijf foto's

Dit alles lijkt de door Martine veronderstelde datering in 1888 te bevestigen. Mocht de serie van vijf foto's uit het familiearchief van Van Hoey-Smith ooit nog opduiken, dan beschikken

we over maar liefst zeven foto's van ons dorp uit de jaren 1887–1889, waarvan er twee in deze Nieuwsbrief zijn afgedrukt. Wat een weelde!

Ieder keer weer worden Jac., Bertie en ik enthousiast door zulke ontdekkingen. Het toont aan dat over Engelen nog veel onbekende zaken aan het licht kunnen worden gebracht. Immers, in een van de vorige Nieuwsbrieven van heemkundekring Angrisa konden we ook al de tot dusver oudste foto's van het dorp publiceren, namelijk die uit 1879 van het pensioonaat, min of meer bij toeval ontdekt in het archief van JMJ te 's-Hertogenbosch.

Hebt u nog tips voor ons? Schroom niet om ons te benaderen. Wij zoeken het graag uit en verblijden u dan met een artikeltje in de Nieuwsbrief van Angrisa.

Rob Gruben

Fotobijchriften:

Foto 1 van 10 mei 1887 bij gelegenheid van het 60-jarige huwelijk van Willem Jacob Oudegeest en zijn vrouw Maria Snel, genomen in de tuin achter de oude pastorie van Engelen.

Foto 2 vermoedelijk daterend uit 1888, genomen in de tuin achter de oude pastorie van Engelen en met zicht op de oude Lambertuskerk. We zien Hein Oudegeest, staande rechts, en Willem Hartwijk, zittend in de tuinstoel.

Bureau Engelen 1894

Adrianus Gijsbertus Geerts werd geboren in Empel op 24 maart 1865 en overleed in 's-Hertogenbosch op 20 april 1939. Van oorsprong was hij timmerman. In Militaire dienst was hij korporaal bij de Infanterie te 's-Hertogenbosch. Vervolgens werd hij agent van politie en van 1894 tot 1898 onbezoldigd rijksveldwachter van de gemeente Engelen.

Hij trad in 1898 in dienst bij de Bossche gevangenis als gevangenenbewaarder en vertrok uit Engelen. Tijdens zijn aanstelling als veldwachter in Engelen maakte hij talloze proces verbaal op. Ze zijn kleurrijk geschreven en geven een beeld van het dagelijks leven. In 'Bureau Engelen' laten we veldwachter Geerts graag aan het woord.

Op den vierden mei 1800 vier en negentig des voormiddags omstreeks kwartier voor tien ure werd deoor Jacobus Luikse, landbouwer te Engelen, ten raadhuize van den Heer Burgemeester kennis gegeven dat van een perceel bouwland, gelegen onder de gemeente Engelen genaamd het hopland, een groote hoeveelheid te veld staande vruchten zijnde blomkool waren uit de grond getrokken en nu waardeloos over zijn land lagen verspreidt. Zoo heb ik, Adrianus Gijsbertus Geerts gemeente en onbezoldigd rijksveldwachter der gemeente Engelen, op last van den Heer Burgemeester een onderzoek ingesteld en als getuige gehoord: 1. Willem Kops oud 26 jaar. 2. Jacobus Faasen oud 39 jaren beide arbeiders van beroep wonende te Engelen, die mij des gevraagd gelijkkluidend verklaarden dat zij hadden gezien heden morgen omstreeks zeven ure dat Frederik de Groot oud 17 jaren zonder beroep inwonende zoon van Cornelis de Groot op genoemd bouwland kwam gelopen en rechtstreeks de te velde staande blomkool opzettelijk uit de grond trok deze over het veld wierp en alzoo Luikse voor een waarde van zeven gulden is berokkend geworden.

De beklaagde door mij opgespoord en gehoorde verklaarde dat hij de blomkool voornoemd, had uitgetrokken met het doel Luikse te benadelen omdat hij daar vroeger knecht was geweest hem het bedrag wat hij verdient had toen hij wegens een nalatigheid uit zijn dienst werd weggezonden niet wilde uitbetalen en dacht ik zal hem zoo laten betalen. En ik hiervan opgemaakt dit proces-verbaal op den eed gedaan bij de aanvang mijner bediening.

A.G. Geerts.

Uit de kast genomen door Anneke

Dat gaat naar Den Bosch toe

Anneke Heimeriks legde de basis voor het archief van Angrisa, heemkondekring Engelen. Voor de Nieuwsbrief haalt zij steeds iets bijzonders uit de kast wat zij met Engelen-geduld al die jaren heeft verzameld en gearchiveerd. In het kader van het Open Monumentenweekend met als thema 'Op reis' een triest verhaal over een scheepsramp op de Dieze. Veertien vrouwen en een man verdonken op weg naar de markt.

"Ja, het is een heel triest verhaal, zeker als je bedenkt dat met deze ramp 15 mensen uit het 200 inwoners tellende Bokhoven het leven lieten. Een verschrikkelijk hoog percentage en dan ook nog zoveel vrouwen, die vaak in de gezinnen een belangrijke rol hadden in de opvoeding van de kinderen. Verschrikkelijk". Anneke zit achter een stapel ingebonden boeken met tijdschriften van collega heemkondekring Onsenoort uit Vlijmen e.o. Verder heeft ze nog een aantal kopieën van documenten uit het Bossche gemeentearchief, waar ze jarenlang vrijwilliger was. "Engelen kreeg even landelijke bekendheid want er stond zelfs een verslag in een landelijke krant."

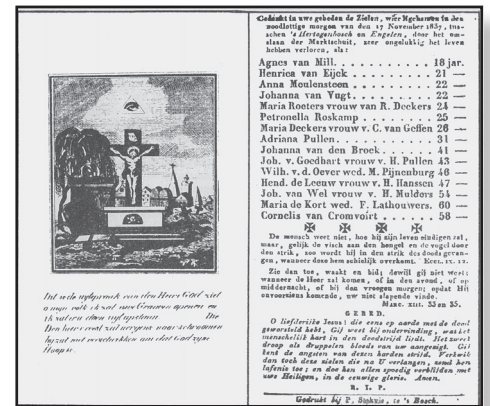
Op naar de Bossche markt

Op de vroege ochtend van 17 november 1837 vertrok de markt-aak vanuit Bokhoven over de Maas en Dieze richting 's-Hertogenbosch. Aan boord waren 27 mensen. Het schip was zwaar geladen waaronder ook veel marktwaar van de vrouwen. Schipper Cornelis van der Leeden had een togenaar ingehuurd om het schip op tijd in 's-Hertogenbosch aan te laten komen. Deze toger liep met zijn paarden over het jaagpad en zijn span was d.m.v. een touw verbonden met het schip. De zeilen waren door de schipper gehesen en de meeste vrouwen zaten onderdeks. Het was 9 uur in de ochtend en alles leek zoals altijd als de markt-aak uit Bokhoven naar de

Bossche markt voer. Nauwelijks voorbij het dorp Engelen, ter hoogte van "den krommen veerkamp" kreeg een plotselinge windvlaag vat op de zeilen. De aak helde door de geip schuin naar bakboordzijde over. Mede door het verschuiven van de lading naar dezelfde zijde maakte het schip steeds meer water.

De schipper verhaalde later dat hij de toger onmiddellijk had toegeroepen de paarden aan te trekken zodat het schip weer overeind zou komen. De toger liep op het jaagpad aan stuurboordzijde, dus aan Engelense kant. Helaas liep het anders af.... de toger gooide de lijnen van het span los en het schip kapseisde en het water stroomde verder in voor- en achteronder. Een andere togenaar Gerrit van Maaren, die het allemaal zag gebeuren, rende naar burgemeester van Calkar en riep: "Den aak van Bokhoven is omgevallen"! Alle mogelijke hulp werd geboden, maar het schip lag snel '3 ellen onder water'. Iets wat in die tijd minimaal neer komt op 2,10 meter of zelfs gemeten volgens het metrieke stelsel dat in 1820 werd ingevoerd, op 3 meter diep.

Een heldenrol was er voor 'den onversaagden en kloeken jongeling Martinus van Mil'. Zijn eigen zus Margaretha kon hij redden, maar zus Agnes verdrong en werd 'door Adrianus van Hoften, schipper te 's Bosch, circa een half uur later opgevischt en waarbij ook geene de minste teekenen meer konde worden ontdekt van leven'. Zo

schrijft van Calkar in het proces verbaal dat door Bertie Geerts in 1999 is getranscribeerd. Veertien vrouwen en een man lieten het leven. In een door H.L. Tiele geschreven *Rouw – Tafereel*, de Rooij, 's-Hertogenbosch 1837 worden de personen uitvoeriger beschreven. Zoals 'Johanna Goedhart, echtgenote van Hendrikus Pullen, oud 43 jaren, in den hoogsten staat van zwangerheid, moeder van 3 hulpbehoevende kinderen en in behoeftige omstandigheden verkeerende.'

"De beschrijvingen van het vervoer van de slachtoffers en van de H. Missen zijn allemaal in het archief te vinden" zegt Anneke. "Allemaal stille tochten in een tijd dat het reizen van Bokhoven naar 's-Hertogenbosch veel gevaarlijker en moeilijker was dan nu. Informatie, die de moeite waard is om in te kijken en toegankelijk voor iedereen. Kom kijken in het archief van Angrisa!!! Ook open op iedere eerste dinsdag van de maand 's avonds in de pastorie van de St Lambertuskerk." Anneke sluit de door haar man zo prachtig ingebonden boekjes. "Yolie, volgende keer doen we weer iets vrolijkers, ik weet nog niet wat maar het moet vrolijker".

Foto: Gezamenlijk bidprentje van de slachtoffers. Vermoedelijk betaald uit de opbrengsten van een algemene collecte t.b.v. de nabestaanden en voor H. Missen voor de slachtoffers. Aan de zuidzijde van de kerktoeren in Bokhoven is nog een gedenkplaat te zien.

Monumentendag 13 en 14 september 2014

Op zaterdag 13 en zondag 14 september zijn weer de jaarlijkse Open Monumentendagen. **Op zondag 14 september is het voor de dorpen rondom Den Bosch en dus ook voor Engelen.**

Angrisa Heemkundekring Engelen verzorgt op die dag een fototentoonstelling in de Engelenburcht.

Het thema dit jaar is "Op Reis". Wij zijn in het bezit van mooie foto's die betrekking hebben op dit thema. Wij interpreteren het thema ook met "vervoer via de weg, via het water en via de lucht", wegen om ook over te reizen. Er zullen foto's te zien zijn die nog niet eerder zijn gepubliceerd. Foto's uit privé fotoboeken over het Rijksveer, de

pont van Somers, foto's van de schoolreisjes, vliegtuigen die de geschiedenis van Engelen zijn binnengevlogen en nog vele andere.

Tevens is er speciale aandacht voor de sluis in Engelen. Als straks de Zuid Willemsvaart is omgelegd, zullen de activiteiten in de sluis af gaan nemen. Reden voor Angrisa om een korte professionele documentaire te laten maken over de sluis. Deze documentaire zal dan ook worden vertoond en is zeer de moeite waard.

U bent van harte welkom op zondag 14 september vanaf 11.00 uur tot 17.00 uur in de Engelenburcht (ingang aan de Achterstraat). De toegang is gratis.

8 Op zoek naar.....

Dinsdag 29 augustus 1939 was de eerste opkomst van de algemene mobilisatie in Nederland. Dat betekende dat er in een paar dagen meer dan 100.000 soldaten werden opgeroepen die vervoerd, gekleed en bewapend moesten worden. Een gigantische operatie. Bekend is dat er ook soldaten werden ingekwartierd bij burgers.

Een foto van Henny van de Grint die ons onlangs onder ogen kwam laten een aantal soldaten zien die hier ingekwartierd waren. Dat het hier in Engelen is zien we aan de kerk op de achtergrond.

Wij willen graag in contact komen met mensen die ons iets kunnen vertellen of met beeldmateriaal laten zien over de inkwartiering van soldaten in Engelen.

Uw reactie is zeer welkom op info@angrisa.nl of op 0736312140.

Angrisa

HEEMKUNDEKRING ENGELEN

Secretariaat

de Vlacie 5

5221 AL Engelen

E info@angrisa.nl

I www.angrisa.nl

